

18. Bölüm

Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Pratiğinde COVID-19 ve Hasta Yönetimi

Hüseyin GÜNİZİ¹

GİRİŞ

“Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)” hastalığı “Severe Acute Respiratory Syndrome-Coronavirus 2 (SARS-CoV-2)” adı verilen bir RNA virüsünün neden olduğu ve ilk kez 2019 yılı Aralık ayında Çin’in Wuhan kentinde tanımlanan oldukça ciddi ve bulaşıcı bir solunum yolu hastalığıdır (1) Dünya Sağlık Örgütü (WHO) 11 Mart 2020 de COVID-19 pandemisini ilan etti. (2) Hapşırma ve öksürme sırasında havaya verilen solunum yolu damlacıkları ile yayıldığı bilinmektedir. Virüsün ortalama kuluçka süresi 5-6 gün arasında olup, 14 güne kadar uzayabilmektedir. Özellikle çocuk yaşta yoğun olmak üzere asemptomatik taşıyıcı bireyler vardır. COVID-19 tanısında, üst solunum yolundan alınan örneklerde polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) testi ile virüs saptanması ve torax bilgisayarlı tomografide (BT) periferik yerleşen buzlu cam görüntüsü tanıyı koydurmaktadır (3).

Hastalık seyrinde solunum yolları, gastrointestinal, kardiyovasküler ve nörolojik sistemler etkilenmektedir. Hastaların şikayetleri solunum yolu öncelikli olmak üzere ateş, öksürük, yorgunluk, boğaz ağrısı ve balgamdır (4). Üst solunum yolu enfeksiyonlarında beklenen burun tıkanıklığı ve rinore ise nadiren saptanmaktadır. Anozmi, hastaların %30 ile %70'i arasında görülebilen bazı hastalar-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları ABD., drgunizi@gmail.com

anosmi raporuna göre hastaların %73'ünde COVID-19 teşhisi öncesinde anosmi görüldüğü ve % 26.6'sında ilk semptom olduğu bildirilmiştir (20). Gelişen bu koku kaybının diğer viral enfeksiyonlardan sonra gelişen anosmiden farklı olduğu ve çok daha uzun sürdüğü görülmektedir. Hastalar ani gelişen ve rinore-nazal sekresyonun olmadığı bir anosmi tariflemektedir. Bu semptom ile başvuran hastalara PCR testi yapılmalıdır. Tedavide erken dönemde bir öneri olmazken, 2 haftadan uzun süren şikayetler için oral steroid tedavisi verilebilir. Omega 3 takviyesi, nazal A vitamini ve çinko uygulaması tedavide denenebilecek diğer seçeneklerdir (21).

SONUÇ

COVID-19 hastalığı “Severe Acute Respiratory Syndrome-Coronavirus 2 (SARS-CoV-2)” adı verilen oldukça ciddi ve bulaşıcı bir solunum yolu hastalığıdır. Rutin hasta takibi sırasında çalışma alanlarının üst solunum yoluna yakınlığı nedeniyle KBB uzmanlarında bulaş riski oldukça artmıştır hastaların muayene ve tedavileri sırasında doktorlar ve sağlık çalışanları kişisel koruyucu ekipmanları tam olarak kullanmalıdır. Pandemi döneminde karşılaşılan ani işitme kaybı, baş dönmesi, anosmi ve tat kayıplarında SARS-CoV-2 öncelikli olarak akla gelmeli ve bu hastaların PCR testi yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

1. Zhong BL, Luo W, Li HM et al. Knowledge, attitudes, and practices towards COVID-19 among Chinese residents during the rapid rise period of the COVID-19 outbreak: a quick online cross-sectional survey. Int J Biol Sci 2020;16:1745–52.
2. WHO (2020) WHO Virtual press conference on COVID-19. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/media> . Accessed 29 April 2020
3. Republic of Turkey M of H; COVID-19 guide (2020); Science Board. at:https://COVID19bilgi.saglik.gov.tr/depo/rehberler/COVID-19_Rehberi.pdf?type=file Accessed 14 April, 2020
4. Wang D, Hu B, Hu C, et al. Clinical characteristics of 138 hospitalized patients with 2019 novel coronavirus- infected pneumonia in Wuhan, China. JAMA 2020;323:1061–1069.
5. American Academy of Otolaryngology–Head and Neck Surgery (AAO-HNS) (2020) Anosmia, Hyposmia, and Dysgeusia Symptoms of Coronavirus Disease, <https://www.entnet.org/content/aao-hns-anosmia-hyposmia-and-dysgeusia-symptoms-coronavirus-disease>, Accessed 01 June 2020
6. Lu D, Wang H, Yu R et al. Integrated infection control strategy to minimize nosocomial infection of coronavirusdisease 2019 among ENT healthcare workers. J Hosp Infect.2020;104:454–59.
7. Rameau A, Young VN, Amin MR et al. Flexible Laryngoscopy and COVID-19 Otolaryngol Head Neck Surg . 2020 Jun;162(6):813-815.

8. Sayın İ, Yazıcı MZ, Öz F et al. Otolaryngology-Head and Neck Surgery Perspective of COVID-19 Türkiye Klinikleri J Med Sci. 2020;40(2):120-4
9. Spanish Association of Surgery (AEC). (2020) General Recommendations of Urgent Surgical Care in the Context of The COVID-19 Pandemic (SARS CoV-2) https://www.aecirujanos.es/files/noticias/158/documentos/4_Recomendaciones_for_URGENT_Surgical_care_during_the_pandemic_COVID_19__v_2.pdf.
10. Miles BA, Schiff B, Ganly I et al. Tracheostomy during SARS-CoV-2 pandemic: recommendations from the New York Head and Neck Society. *Head Neck*. 2020;42(6):1282-90.
11. Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). (2020) Considerations for optimizing the supply of powered air-purifying respirators (PAPRs). <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/ppe-strategy/powered-air-purifying-respirators-strategy.html>
12. Mao L, Jin H, Wang M. Neurologic manifestations of hospitalized patients with Coronavirus disease 2019 in Wuhan, China *JAMA Neurol*. 2020;77:683-90.
13. Ashrafi MR, Azizimalamiri R, Badv RZ. Coronavirus, its neurologic manifestations, and complications. *Iran J Pediatr* 2020;30:e102569
14. Han, W., B. Quan, Y. Guo et al. "The Course of Clinical Diagnosis and Treatment of a Case Infected with Coronavirus Disease 2019." *Journal of Medical Virology* 2020; 92 (5): 461–463. doi:10.1002/jmv.25711.
15. Lechien J. R., Chiesa-Estomba C. M, Place S. Et al. Clinical and Epidemiological Characteristics of 1,420 European Patients with Mild-to-Moderate Coronavirus Disease 2019. *of Internal Medicine* 2020;288; 335–344.
16. Barreto R G, Yacovino D A, Teixeira L J. Et al. Teleconsultation and Teletreatment Protocol to Diagnose and Manage Patients with Benign Paroxysmal Positional Vertigo (BPPV) during the COVID-19 Pandemic *Int Arch Otorhinolaryngol*. 2020;25(1): 141–149.
17. Mustafa MWM. Audiological profile of asymptomatic COVID-19 PCR-positive cases comparative Study *Am J Otolaryngol* 2020;41(3):102483.
18. Gautier JF, Ravussin Y. A new symptom of COVID-19: loss of taste and smell. *Obesity (Silver Spring)* 2020;28:848.
19. Zhang Q, Shan K S, Abdollahi S. Et al. Anosmia and Ageusia as the Only Indicators of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). *Cureus*. 2020 May; 12(5): e7918.
20. Kaye R, Chang CWD, Kazahaya K, et al. (2020) COVID-19 anosmia reporting tool: initial findings. *Otolaryngol Head Neck Surg*, 2020;163(1):132-134.
21. ENTUK (2020) Guideline for management of COVID-19 anosmia. <https://www.entuk.org/guideline-management-COVID-19-anosmia>.